

Tervise
Arengu
Instituut

Järvamaa

**Ravitud või surmaga lõppenud
vigastusjuhtude ülevaade**

Ülevaade võtab kokku vigastuste andmed, mis on ühtsetel alustel arvatud ja Eesti keskmisega võrreldavad.

Ülevaate eesmärk on pakkuda alusandmeid kohaliku tasandi tegevuste planeerimiseks ning elanike tervise ja heaolu parandamiseks.

Ülevaates välja toodud andmete kohta leiab täiendavat infot aadressil: www.terviseinfo.ee/maakonnavigastused

Väljaandja: Tervise Arengu Instituut

Kujundaja: Disainikorp OÜ

Väljaande kasutamisel viidata allikale.

Soovitav viide käesolevale väljaandele:

Ravitud või surmaga lõppenud vigastusjuhtude ülevaade – Järvamaa.

Tallinn: Tervise Arengu Instituut, 2023.

Materjal on valminud Norra toetusest 2014-2021 rahastatud projektist „Rahvatervise valdkonna võimekuse ja kompetentside suurendamine kohalikes omavalitsustes“

RAVIKULUD 2021. AASTAL

46 022€

20–29a

71 779€

7–19a

16 960€

3–6a

7 196€

0–2a

421 787€

75+ a

3 940
vigastusjuhtu

ravikulu
1,1 miljonit€

411 372€

30–64a

164 343€

65–74a

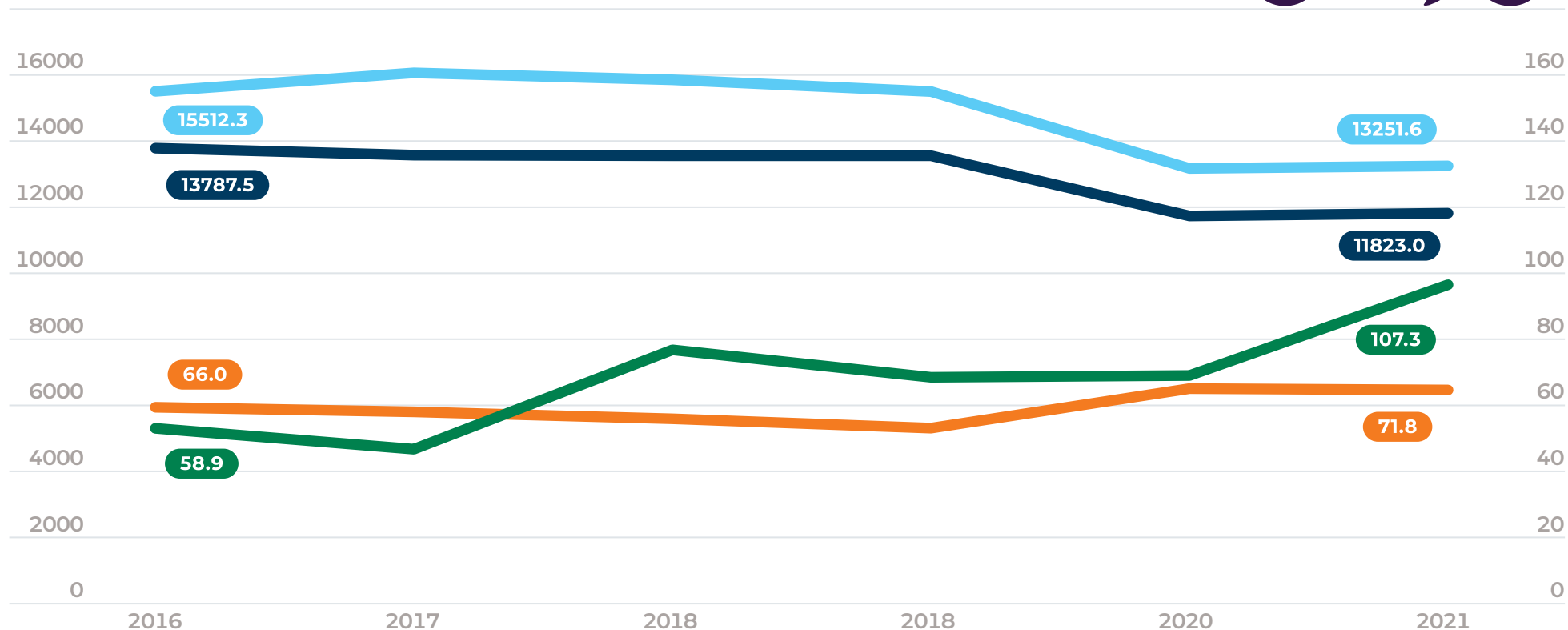

VIGASTUSJUHUD JA -SURMAD

- Järvamaa paistab teiste maakondade hulgast silma Eesti keskmisest veidi kõrgema vigastussurmade suhtarvuga.
- Teiste piirkondadega võrreldes jõudis ravile sagedamini teise isiku või täpsustamata isiku/ elusolendi poolt tekitatud juhuslikke vigastusi ja sõidukiõnnetuses viga saanud.

Vigastusjuhud ja -surmad 100 000 elaniku kohta

- Vigastussurmad 100 000 elaniku kohta Eestis
- Vigastussurmad 100 000 elaniku kohta Järvamaal
- Vigastusjuhte 100 000 elaniku kohta Eestis
- Vigastusjuhte 100 000 elaniku kohta Järvamaal (kokku)

47%

teised põhjused

32

**surmaga lõppenud
vigastusjuhtumit**

9%

sõidukiõnnetus

13%

kukkumine

9%

juhuslik mürgistus

3%

rünne

19%

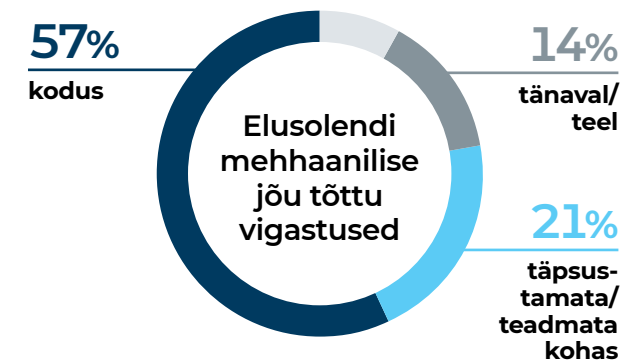
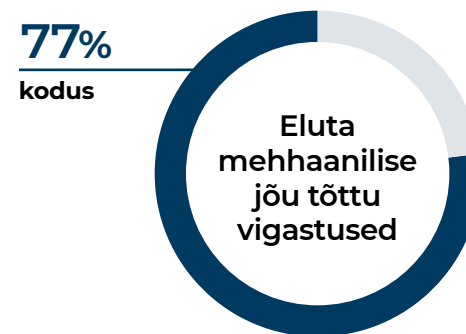
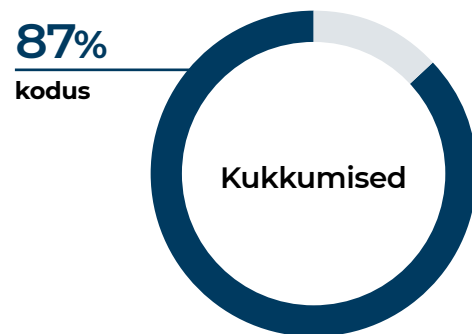
tahtlik enesevigastus

VIGASTUSED 0-2-AASTASED

- Peamised vigastused on seotud kukkumistega.
- Sagedased on ka löögid vastu esemeid või esemetega ja kehasse naha või loomuliku kehaava kaudu sisenenud võõrkehade tõttu viga saamised.

3,1% Kõikidest Järvamaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Muu juhuslik kukkumine

26 21%

Löök vastu esemeid või nendega

16 13%

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

14 11%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

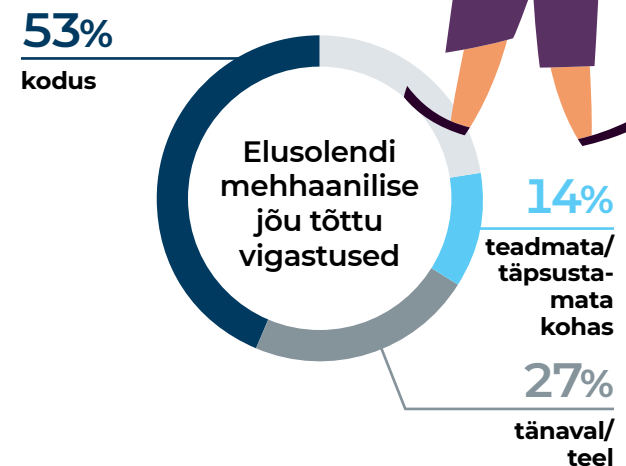
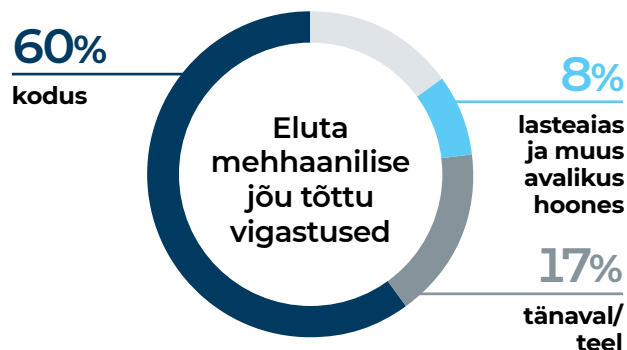
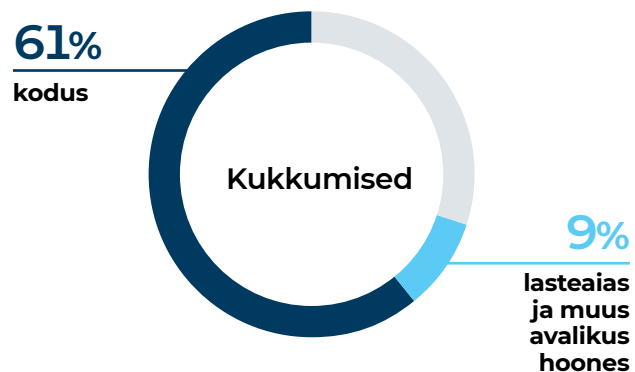
14 11%

VIGASTUSED 3-6-AASTASED

- Peamised vigastused on seotud kukkumistega.
- Sagedased on ka löögid vastu esemeid või esemetega ja kehasse naha või loomuliku kehaava kaudu sisenenud võõrkehade tõttu viga saamised.

4,2% Kõikidest Järvamaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

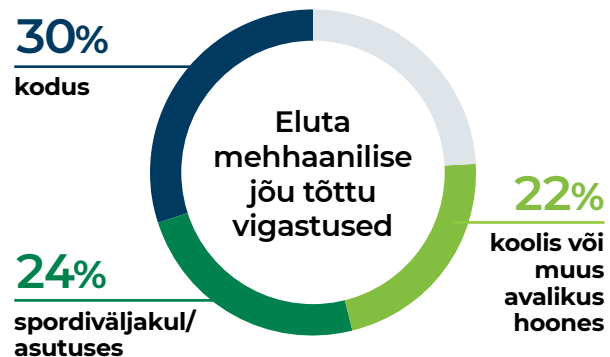
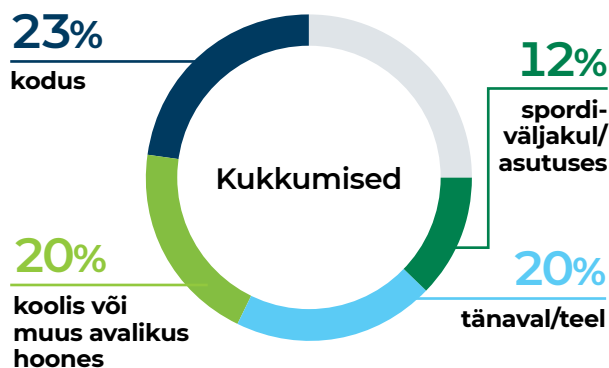
Muu juhuslik kukkumine	43	26%
Löök vastu esemeid või nendega	28	17%
Libisemine/komistamine samal tasapinnal	14	8%
Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms	13	8%

VIGASTUSED 7-19-AASTASED

- Peamised vigastused komistamise, libisemise või kukkumise tagajärjel.
- Sageli tuli ette ka ära löömist vastu esemeid või lööke esemetega.

21,4%

Kõikidest Järvamaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Löök vastu esemeid või nendega

193 23%

Muu juhuslik kukkumine

134 16%

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

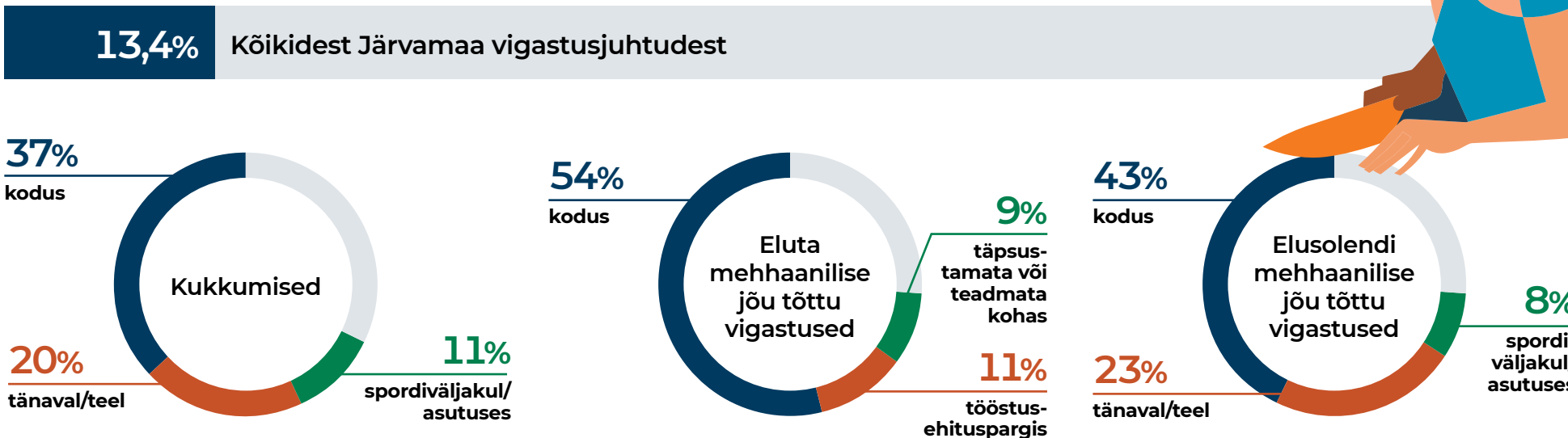
124 15%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

59 7%

VIGASTUSED 20-29-AASTASED

- Peamised vigastused komistamise, libisemise või kukkumise tagajärjel.
- Sageli tuli ette ka ära löömist vastu esemeid või lööke esemetega.

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

85 16%

Löök vastu esemeid või nendega

61 12%

Muu juhuslik kukkumine

48 9%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

42 8%

VIGASTUSED 30-64-AASTASED

- Sagedasemad vigastusjuhtumid seotud erinevat tüüpi kukkumistega – nii samal tasapinnal libisemise ja komistamisega kui kukkumist treppidelt, astmetelt või muudelt erineva kõrgusega pindadelt.

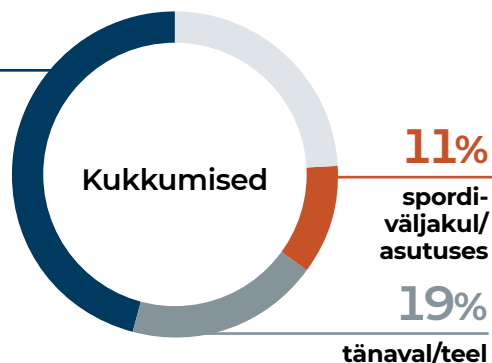

41,4%

Kõikidest Järvamaa vigastusjuhtudest

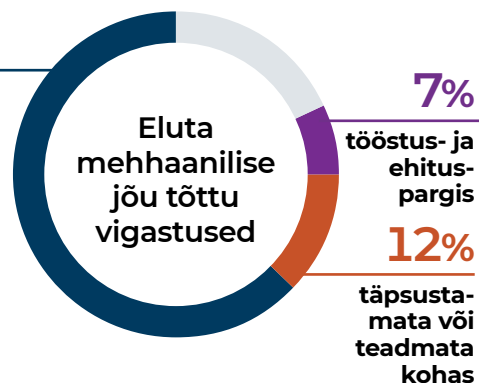
46%

kodus

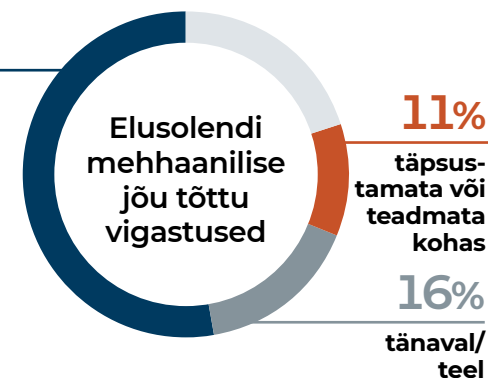
63%

kodus

53%

mujal täpsustatud kohas

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

261 16%

Lök vastu esemeid või nendega

162 10%

Naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese

153 9%

Muu juhuslik kukkumine

143 9%

VIGASTUSED 65-74-AASTASED

● Peamised vigastusjuhtumid on seotud kukkumisega.

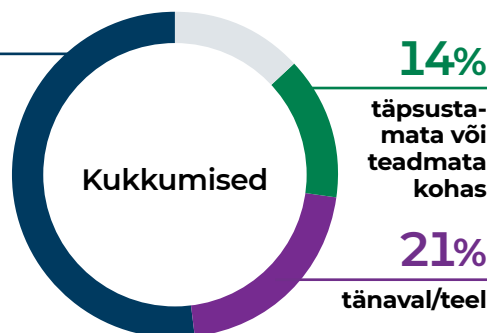

7,4%

Kõikidest Järvamaa vigastusjuhtudest

52%

kodus

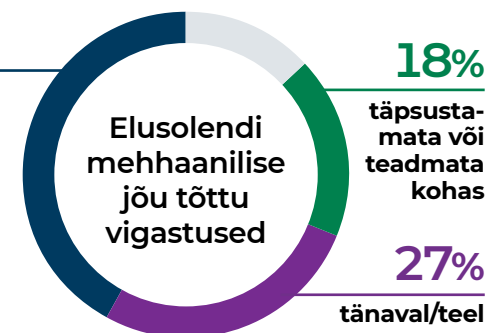
83%

kodus

42%

kodus

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

83 28%

Muu juhuslik kukkumine

42 14%

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

26 9%

Kukkumine jää või lume tõttu

17 6%

Löök vastu esemeid või nendega

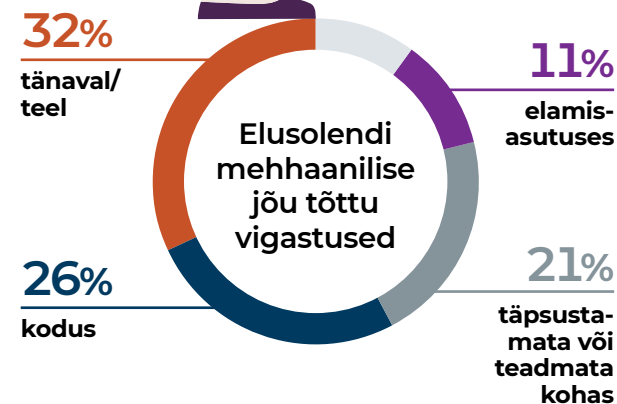
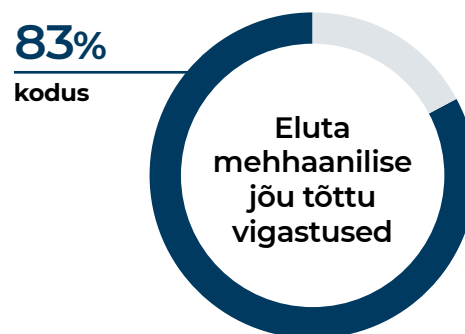
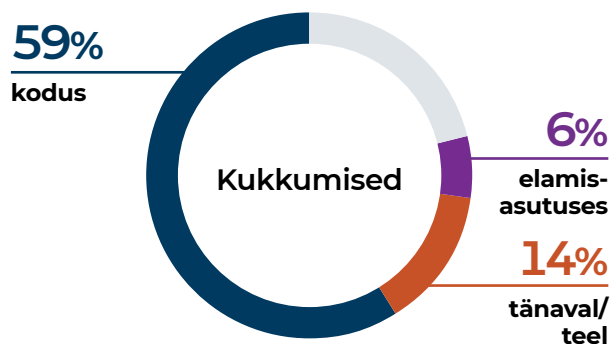
17 6%

VIGASTUSED 75+ -AASTASED

● Peamised vigastusjuhtumid on seotud kukumisega.

9,0% Kõikidest Järvamaa vigastusjuhtudest

Peamised õnnetuste põhjused

Libisemine/komistamine samal tasapinnal

138 **39%**

Muu juhuslik kukumine

65 **18%**

Kukkumine trepil(t), redelil(t) jms

29 **8%**

Kukkumine jää või lume tõttu

18 **5%**

Löök vastu esemeid või nendega

18 **5%**

VIGASTUSTE KAITSE- JA RISKITEGURID

Vigastuste riskitegurid

- kõrge impulsiivsus
- madal enesejuhtimise oskus
- alkoholi ja teiste uimastite tarvitamine
- kogematus tööriistade, aparaatide käsitlemisel
- stressisituatsioonid ja ülepingutused
- madal teadlikkus ohutusnõuetest või nende eiramine (tööriistad, masinad, seadmed)
- töötamine kõrgema riskiga tegevusaladel
- alkoholi ja teiste uimastite tarvitamine
- majanduslik toimetulek
- lapsevanema järelvalve puudumine
- lapsevanemate teadlikkuse ja hoiakute puudumine
- lapse või vanema tervislik seisund
- sotsiaalmajanduslik taust
- aastaag ja kellaag
- kõrgem vanus
- eelnenud kukkumised
- kroonilised haigused
- kõnnaku- ja tasakaaluprobleemid
- ravimite tarvitamine (nii konkreetsete ravimite toime kui ka ravimite hulgikasutus)
- keskkond

Vigastuste ennetusmeetmed

- teadlikkuse tõstmine
- hoiakute muutmine
- oskuste arendamine
- väliskeskonna ohutus ja turvalisus (teede, hoonete korrashoid; tööstus- või ehitusala, veekogude, ohtlike objektidele ligipääs jms)
- ohutud ja turvalist käitumist suunavad regulatsioonid (seadused, piirangud, maksud, ohutusnõuded toodetele ja teenustele jms)
- riskikäitumise vähendamine
- kontrollnimekirjad koduohutuse või tervisliku seisundi hindamiseks
- infomaterjalid
- tehnilised abivahendid (pliidi alarm, käsitoed, liikumisandur)
- vigastusriskide teadmine ja märkamine
- regulaarne toitumine ja liikumine
- vanemlike oskuste programmid
- ohutusalane juhendamine
- vigastuste oskuslik reageerimine ja ravi

VIGASTUSJUHUD JA -SURMAD JÄRVAMAAL – POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES

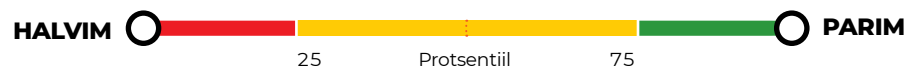
○ Piirkonna positsiooni Eesti keskmise suhtes näitab ring

NÄITAJA	ARV	SUHTARV 100 000 ELANIKU KOHTA	POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES	EESTI HALVIM	EESTI KESKMINE	EESTI PARIM
VIGASTUSJUHUD						
Ravitud tahtlik enesevigastus	46	154.2		205.5	133.6	35.1
Ravitud ründe tagajärg	63	211.1		341.9	213.8	128.1
Ravitud ebaselge/teadmata tahtlusega vigastus	105	351.9		473.2	292.7	213.2
Ravitud õnnetusjuhtum, sh ..	3726	12487.4		13182.0	11010.0	10284.1
LIIKLUS						
.. sõidukiõnnetuses vigastatud jalgrattur	72	241.3		401.8	275.4	192.9
.. teised sõidukiõnnetuses viga saanud	71	238.0		399.6	291.1	173.5
KUKKUMINE						
.. libisemine/komistamine samal tasapinnal	719	2409.7		2903.8	2509.8	2062.0
.. kukkumine jää või lume tõttu	206	690.4		775.0	544.6	348.5
.. kukkumine trepil(t), redelil(t) jms	318	1065.8		1099.1	806.6	649.7
.. muu juhuslik kukkumine	501	1679.1		1679.1	1253.0	819.0
MEHHAANILINE JÕUD						
.. löök vastu esemeid või nendega	495	1659.0		1755.0	1347.3	924.3
.. naha/kehaava kaudu sisenenud võõrkeha, -ese	255	854.6		1546.3	878.7	664.6
.. terav klaas, nuga, mõök, pistoda	107	358.6		526.5	358.1	323.0
.. purustus, kokkusurumine, suletus esemete sees/vahel	158	529.5		529.5	328.4	227.3
.. tööriista või seadmega kokkupuude	172	576.4		600.7	309.9	192.0
.. muu eluta mehhaanilise jõu toime	155	519.5		1023.1	439.2	334.9

LOE TÄPSEMAT INFOT ANDMETE KOHTA :
www.terviseinfo.ee/maakonnavigastused

NÄITAJA	ARV	SUHTARV 100 000 ELANIKU KOHTA	POSITSIOON EESTI KESKMISE SUHTES	EESTI HALVIM	EESTI KESKMINE	EESTI PARIM
ELUSOLENDI JÕUD						
.. teise isiku poolt löök, väänamine, hammustus jms	46	154.2		340.9	271.9	149.6
.. koerahammustus või -löök	46	154.2		194.7	117.4	82.2
.. teise imetaja, roomaja või mittemürgise putuka hammustus, löök või nõelamine	86	288.2		516.7	303.1	133.1
.. muu/täpsustamata elusolendi jõu toime	8	26.8		86.2	60.6	22.0
MUU PÕHJUS						
.. kokkupuude mürgise looma/taimega	83	278.2		315.9	101.4	52.3
.. ülepingutus, reisimine, puudusseisund	117	392.1		631.7	420.6	192.3
.. muu/täpsustamata teguri juhuslik toime	111	372.0		584.1	393.0	327.8
SURMA PÕHJUS						
Surm õnnetuse, mürgistuse, trauma tõttu, sh..	32	107.2		148.1	71.8	46.8
.. sõidukiõnnetus	3	10.1		12.4	5.4	0.0
.. kukumine	4	13.4		37.7	13.4	4.4
.. juhuslik mürgistus	3	10.1		32.4	14.4	0.0
.. tahtlik enesevigastus	6	20.1		37.3	14.0	1.7
.. rünne	1	3.4		7.1	2.0	0.0
.. ebaselge tahtlusega vigastus	0	0.0		11.6	3.1	0.0
.. muu õnnetus, mürgistus, trauma	15	50.3		50.3	19.6	11.7

Tervise
Arengu
Instituut

